

Missie

Zoals u verder in dit jaarverslag uitgebreid zal kunnen lezen, is de werking van Oikoten in 2007 grondig van gedaante veranderd. Dit heeft ook gevolgen voor de missie. Momenteel zijn we volop bezig met het voorbereiden van een nieuwe tekst. Hieronder leest u - allicht voor het laatst - de missie zoals ze vandaag in de officiële statuten van Oikoten staat.

Oikoten richt zich tot de jongere of de jongvolwassene die, ten gevolge van een vertrouwensbreuk met zichzelf, met de leefomgeving of de maatschappelijke norm, voorwerp is van dreigende of reeds op gang gekomen uitsluitingsmechanismen.

Binnen een pluralistische levens- en maatschappijvisie gaat Oikoten uit van het respect en geloof in de eigen verantwoordelijkheid, inbreng en kunnen van de jongere en de jongvolwassene. De vereniging creëert een vrijplaats op maat, beperkt in tijd en ruimte.

Het reactiveren van het persoonlijk, interpersoonlijk en maatschappelijk probleemoplossend vermogen is hierbij de sleutel tot herstel van verbondenheid met de omgeving en bekwaamheid tot zingeving.

Oikoten wil haar aanbod verruimen, uitbouwen en actualiseren vanuit een permanente kritische reflectie en rekening houdend met maatschappelijke evoluties.

Het is een voortdurende zorg van Oikoten, op basis van haar ervaringen het maatschappelijk denken, de structuren en het beleid te beïnvloeden.

Werking

De oprichters van Oikoten waren geraakt door de situatie van deze jongeren waarvoor "klassieke" instellingen blijkbaar geen uitkomst (meer) boden. Uitgebreid instellingsverleden, onaangepast gedrag, beginnende criminaliteit, een lage scholingsgraad... blijken stuk voor stuk wegwijzers in de richting van een verdere loopbaan van mislukkingen.

In 1982 organiseert Oikoten voor twee minderjarigen en een begeleider een eerste voettocht vanuit Vézelay naar het Spaanse Santiago de Compostela. De initiatiefnemers waren hiertoe geïnspireerd door een kennismaking met de "karavanken van de laatste kans" van de Amerikaanse organisatie "Vision Quest".

Voor deze twee jongeren betekent deze eerste Oikoten-tocht een ultieme kans. De Mechelse Jeugdrechter Jan Peeters was bereid om - als ze de tocht tot een goed einde brachten - deze twee jongeren vrij te stellen en de kans te geven hun toekomst in handen te nemen.

De onderneming wordt een succes. Tegen de verwachting van velen in, bereiken de stappers na een voettocht van ongeveer 2500 kilometer hun einddoel, en beide jongeren weten zich achteraf een plaats te verwerven in de samenleving.

Dit eerste succes vormt de basis voor de oprichting van Oikoten. De Griekse naam van de vereniging heeft een dubbele betekenis: "uit zijn huis, uit zijn vaderland" en "op eigen kracht, met eigen middelen". De naam verwijst rechtstreeks naar de voettochten die tot op vandaag overigens de ruggengraat van de werking zijn.

In 1987 gaat Oikoten met het Vlaamse Gemeenschapsministerie voor Gezin en Welzijnszorg een conventie aan. Tegenover een aanzienlijke uitbreiding aan personeel en werkingstoelagen komt een uitgebreid takenpakket te staan. Het is de bedoeling dat Oikoten de idee achter de tochten gestalte zou geven in allerlei nieuwe projecten.

Door de conventie krijgen oude ideeën realiseringkansen. Zo wordt sinds 1987 de tochtenformule, mits een reeks aanpassingen, ook voor meisjes toegankelijk gemaakt. Verder komt in 1987 een herstelbemiddelingsproject tot stand waarbij, in nauwe samenspraak met Jeugdrechters en Parketmagistraten, bemiddeld wordt tussen minderjarige "daders" en hun slachtoffers, wat een verder ingrijpen positief kan beïnvloeden. Ondertussen heeft het aanbod dat Oikoten ontwikkelde rond "herstelbemiddeling" een vaste plaats verworven in Vlaanderen, zowel voor minder- als voor meerderjarigen.

De tocht naar Santiago blijft in de loop der jaren de favoriete bestemming voor Oikoten-tochten, maar toch worden ook andere tochtformules uitgetoetst: staptochten door Noord-Afrika, Oost-Europa en Griekenland; fietstochten naar de Noordkaap en Egypte; zeiltochten op de zee...

Na een reeks mislukkingen, hakt Oikoten in 1992 definitief de knoop door om voor meisjes enkel nog individuele tochten te organiseren. De duotochten worden voorbehouden voor jongens. De laatste jaren stelt Oikoten echter vast dat het ook voor jongens steeds moeilijker wordt om de duoformule te handhaven. Op dit moment wordt dan ook - binnen de financiële en organisatorische mogelijkheden - af en toe een individuele voettocht voor jongens georganiseerd.

De individualisering van de projecten leidt ook tot een nieuwe formule: het werkproject. Na wat experimenten in Frankrijk, Schotland, Portugal en Indië, kiest Oikoten in 1994 voor een vaste stek in de Franse Pyreneeën. Twee vaste medewerkers rekruteren en begeleiden ter plaatse gastgezinnen in de ruime omgeving, die bereid zijn om gedurende vier maanden een jongere op te vangen en werk te verschaffen.

In 1997 richt Oikoten een boerderij in het Waals-Brabantse Biez-Sart in als kampplaats voor groepen uit de Bijzondere Jeugdbijstand en de Jeugdpsychiatrie. In samenwerking met enkele Jeugdpsychiatrische centra wordt tegelijk gestart met een initiatief rond ervaringsleren, Omweg. Dit concrete project wordt van meet af aan gekoppeld aan een georganiseerd overleg met de sector jeugdpsychiatrie rond vormen van samenwerking. Mede onder impuls van dit overleg stapt Oikoten in 2004 in het BIJPASS-project, een samenwerkingsinitiatief tussen de Bijzondere Jeugdzorg en de Jeugdpsychiatrie in Antwerpen. Dit project loopt in 2007 af.

In 1999 start Oikoten met de organisatie van crisisonthemingen: korte tochten van één week, als een vorm van time-out voor jongeren uit de voorzieningen BJB, de MPI's en de Jeugdpsychiatrie (uit de provincie Vlaams-Brabant) die in een ernstig conflict terechtkomen met hun begeleiding. Vandaag wordt deze vorm van time-out door andere organisaties ook aangeboden in de andere provincies en maakt het een integraal deel uit van het globale time-outaanbod in Vlaanderen.

In 2005 start Oikoten met een experiment - gesteund door de provincie Vlaams-Brabant - om vrijwilligers in te schakelen in de herstelbemiddeling. Hiermee wil Oikoten de samenleving nauwer betrekken bij de bemiddelingsgedachte en -praktijk en zo het maatschappelijk draagvlak vergroten. Momenteel zijn een 5-tal vrijwilligers ingeschakeld als bemiddelaar. Dit project is uniek voor Vlaanderen.

In 2006 start Oikoten met een aanbod "Hergo op school" in het kader van de korte schooltime-outs die door Cidar aangeboden worden.

Nog in 2006 wordt beslist om het aanbod crisisontheming samen te voegen met de uitwisselingstime-outs en de alternatieve time-outs van het samenwerkingsverband TOOL. Oikoten wordt werkgever van de nieuwe time-outdienst.

In 2007 leidt de nieuwe Jeugdwet ertoe dat Oikoten werkgever wordt van alle herstelbemiddelaars voor minderjaringen in het gerechtelijk arrondissement Leuven en dat het team wordt uitgebreid van 3 naar 7 medewerkers. Naast de herstelbemiddeling kan nu ook het aanbod herstelgericht groepsoverleg volwaardig uitgebouwd worden.

Dankzij de nieuwe Jeugdwet start Oikoten in 2007 ook met de organisatie van ouderstages, in samenwerking met de vzw Bas!. De ouderstage wil ouders ondersteunen die zich - zoals omschreven in de wet - "duidelijk onverschillig opstellen voor het delinquent gedrag van hun kind". De nieuwe dienst krijgt de naam "Boog".